

NOVA DOBA

Štev. 18.

Celje, petek 30. aprila 1937

Leto XIX.

Zadoščenje savinjskemu hmeljarstvu

Državni svet je razveljavil odločbi banske uprave in ministrstva notranjih zadev, s katerima je bil odstavljen glavni odbor Hmeljarskega društva za dravsko banovino

V Žalcu obstoji že 53 let Hmeljarsko društvo za dravsko banovino, ki je pomembna stanovska organizacija vseh hmeljarjev savinjskega okoliša. Društvo si je pridobilo za koristi hmeljarstva neveljivih zaslug. V glavni meri je zasluga ravno te organizacije, da je hmeljarstvo v Savinjski dolini tako vzcvetelo in uspevalo in da je bilo z umnim in smotrnim izvajanjem hmeljarstva ustvarjeno v tej krajini tako lepo blagostanje.

Pred leti so se tudi v to društvo zanesli spori, ki so imeli svoj glavni izvor v tem, da je izvestna skupina forsirala spremembo društvenih pravil v tem smislu, da so se ustvarjale po posameznih občinah podružnice. V teh podružnicah so se čisto razračunavali politični spori lokalnih faktorjev na škodo stvarnemu delu, ki je namen društva.

Zaradi tega je društvo na glavnem občnem zboru dne 26. marca 1933 z večino glasov izvolilo nov upravni odbor. Večina delegatov podružnic je glasovala za takozvano Roblekovovo listo, ki je prodrla s 34 proti 27 glasovom.

Podružnica Hmeljarskega društva v Braslovčah pa je vložila zoper sklepe občnega zbora z dne 26. marca 1933 pritožbo na sresko načelstvo v Celju in zahtevala ustavitve vseh sklepov tega glavnega občnega zbora, češ da se je občnega zbora udeležilo 15 delegatov podružnic Vojnik, Vransko in Škofja vas, dočim te podružnice takrat sploh niso več obstojale. Sresko načelstvo v Celju je pritožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da gre za interne spore med člani društva, ki spadajo pred društveno razsodišče, ne pa pred državna oblastva.

Kr. banska uprava je to odločbo sreskega načelstva potrdila 18. maja 1934.

Dne 26. marca 1933 izvoljeni glavni odbor je predložil naslednjemu rednemu občnemu zboru 25. marca 1934 predlog o spremembi pravil v tem smislu, da so se odpravile podružnice in da sta ostala kot organa društva le glavna skupščina in odbor.

Kr. banska uprava je z odločbo z dne 18. avgusta 1934 odobrila nova pravila. Od tega časa dalje se je delovanje društva razvijalo zopet brez prepričanja izključno le s stvarnega pogleda na interes celokupnega savinjskega hmeljarstva.

Tako je bilo stanje vse do pomladi 1936.

Nepričakovano pa je 20. marca 1936 banska uprava v Ljubljani izdala odločbo, s katero je spremenila svoji lastni prejšnji odločbi glede izvolitve novega odbora in glede spremembe pravil ter razveljavila ti dve odločbi in odločbo sreskega načelstva v Celju, ustavila vse sklepe glavnega občnega zbora z dne 26. marca 1933, tedaj izvršene volitve glavnega odbora in sklepe občnega zbora z dne 25. marca 1934 o spremembi pravil, vzpostavila v svoje funkcije glavni odbor, ki je posloval do občnega zbora 26. marca 1933, ter postavila v veljavnost društvena pravila, ki so veljala do občnega zbora 25. marca 1934.

Banska uprava je utemeljila svojo odločbo s tem, da podružnice na Vranskem, v Vojniku in Škofji vasi na dan občnega zbora 26. marca 1933 niso več obstojale in da torej njihovi delegati niso bili upravičeni udeležiti se volitev. Ker so te podružnice skupaj imele 13 delegatov in ker je banska uprava sklepala, da je od teh »gotovo« 12 glasovalo za Roblekovovo listo, je bila mnenja, da je iz-

volitev te liste pripisovati edino le glasovanju neupravičenih delegatov.

§ 134. zakona o občnem upravnem postopku, s katerim je utemeljila banska uprava svojo odločbo, določa kot prav izjemno mero, da sme najvišje oblastvo v zaščito koristi v potrebnem obsegu razveljaviti ali spreminiti pravomočno odločbo, v kolikor je to neizogibno potrebno, da se odvrne težka nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za državno varnost, za javni mir in red, za javno varnost in pravnost ali za narodno gospodarstvo.

Banska uprava je v svoji odločbi kratko izrekla, da se je morala poslužiti te izredne določbe zaradi tega, ker je bilo stanje v društvu nezakonito in je razburjalo članstvo Hmeljarskega društva po velikem delu sreza, in ker je zaradi zatrtih nepravilnosti propadala hmeljarska organizacija, ki je velevažnega pomena za narodno gospodarstvo Savinjske doline.

Zoper to odločbo je vložilo Hmeljarsko društvo po svojem pravnem zastopniku g. dr. Ernestu Kalanu v Celju pritožbo na ministrstvo notranjih zadev.

V tej pritožbi se je poudarjalo, da se sme § 134. zakona o obč. upravnem postopku uporabiti samo v prav posebnih primerih, kar izhaja že iz naslova dotičnega poglavja v zakonu: »Posebni primeri razveljavitve in spremembe odločbe«.

Pritožba je trdila, da ni nikakih takih interesov ali razlogov, ki bi utemeljevali tak ekscenčni poseg v s pravomočnimi odločbami ustvarjeno stanje, in da banska uprava takih razlogov tudi ni navedla in ne dokazala. Nasprotno so podani vsi razlogi, da se v svrhu mirnega in smotrnega delovanja za narodno gospodarstvo tako važne institucije v sedanjih, za hmeljarstvo tako težkih in resnih časih prepričajo in opustijo vse perturbacije in motnje, ki niso neobhodno potrebne; ukrep banske uprave pa da pomeni in stvarnem in mirnem delu Hmeljarskega društva tako perturbacijo in povrnitev razmer, kakršne so vladale do leta 1933.

Pritožba je nadalje dokazala, da so podružnice Vojnik, Vransko in Škofja vas do 26. marca 1933 še obstojale.

Banska uprava je namreč zavzela stališče, da po starih pravilih podružnica preneha obstojati z momentom, ko pade število članstva podružnice pod 15. Ta trditev pa je neutemeljena in ne odgovarja resnici, ker določa § 15 pravil, da se podružnica razpusti, ako pade število članstva pod 15, in da ima glavni odbor oskrbovati imetje podružnice 10 let in šele če bi se v 10 letih ne ustanovila nova podružnica, pripade premoženje razpuščene podružnice centrali hmeljarskega društva. Iz tega sledi jasno, da ne drži pravni nazor banske uprave, da podružnica preneha obstojati z momentom, ko pade število članstva pod 15 temveč da je v takem primeru glavni odbor upravičen podružnico razpustiti. Podružnica torej ne preneha obstojati avtomatično, ako slučajno pade v kakšnem letu število članstva pod 15, temveč je za to treba šele izreka glavnega odbora o razpustu. Glavni odbor je imel torej pravico podružnico razpustiti, ne pa dolžnost to storiti, ampak je lahko poskusil podružnico zopet oživiti. Saj je tendenca tedanjih pravil, da se podružnica po možnosti obdrži, videla iz določbe, da se naj premoženje podružnice aservira za dolgo dobo 10

let za novo podružnico, ki bi se eventualno v tem času ustanovila. Glavni odbor pa nikdar ni sklenil, da razpusti podružnice Vojnik, Vransko in Škofjo vas.

Podružnica v Škofji vasi pa sploh ni v svojem članstvu nikdar padla pod 15, ker je leta 1933. imela 76 članov, torej zelo častno število.

Pritožba pravi da je odlok banske uprave v razlogih zelo strog glede čuvanja formalnosti pri ohranitvi podružnic, pa zelo prizanesljiv pri presoji vprašanja, ali ne bi bilo za razpust podružnic varovati istih formalnosti.

Občni zbor 26. marca 1933 je vsled ugovora zoper glasovalno pravico delegatov teh podružnic pod predsedstvom tedanjega podpredsednika g. Mišelčiča sporno vprašanje rešil tako, da je tem delegatom priznal pravico glasovanja in s tem torej tudi priznal obstoj podružnic. Če je kak dvom, spada zadeva pred društveno razsodišče, ne pa pred upravne oblasti.

Uporaba § 134. zakona o občem upravnem postopku je nezakonita. Banska uprava trdi, da se od nje zahtevane nepravilnosti ne morejo izpodbijati z nobenim rednim pravnim sredstvom. To pa ni točno, ker sta bili v obeh primerih vloženi pritožbi, ki sta bili pa zavrženi. Vprašanje, ali je v zaščito javnih koristi neizogibno se po treh letih poslužiti tako izrednega ukrepa, je zanikati.

Banska uprava si pomaga za utemeljitev tega izjemnega sredstva z nekaj besedami brez dokazov in brez navedbe kakih dejstev.

Odločba je torej že formalno neveljavna in nična, ker ni razložitev, kakor jo zahteva zakon o upravnem postopku.

Iz zapisnikov občnega zbora in sej glavnega odbora pa je razvidno in po vsem srezu znano da je ravno za časa prejšnjih društvenih pravil, torej za časa podružnic bilo nemogoče vsako stvarno delo zaradi večnih prepričkov, ki so vneli politične strasti in preprečevali vsako pozitivno udejstvovanje društva. Članstvo v posameznih krajih je bilo stalno vznemirjeno, ker se je v podružnice zanesla borba za politično premoč v društvu ter se je nabiranje članstva vršilo marsikje enostransko ali z ozirom na strankarsko in politično pripadnost. Zato se na občnem zboru leta 1934. delegati po ogromni večini z veseljem glasovali za opustitev podružnic. Za obstoj podružnic tudi glede na navedeno ni nikake stvarne potrebe, ker je savinjski hmeljski okoliš, ki predstavlja 95% vse produkcije v dravski banovini, teritorialno strnjen na okraja Celje in Vransko ter je razdalja med posameznimi kraji tako mala, da se v vseh 53 letih, odkar obstoji društvo, nikdar ni čutila potreba po decentralizaciji.

Pritožba je nadalje navedla, kako je po odpravi podružnic zavladovalo v društvu mirno, toda intenzivno strokovno delo, in velike uspehe, ki jih je to delo rodilo.

Vseh teh okoliščin pa banska uprava ni ugotovila, ker pred svojo odločbo ni izvršila nikakih poizvedb niti ni društvu dala prilike, da se izjavi. Trditev banske uprave, da je hmeljarska organizacija propadala, je torej netočna. Kajti sklepi občnih zborov iz l. 1933. in 1934. so povzročili nasprotno razcvit društva in novo življenje v njem, ker so se iz društva izločili vsi politični in strankarski vplivi v času, ko je hmeljarska sloga in krepka stanovska organizacija vseh hmeljarjev bolj potrebna, kakor kdaj poprej.

Ministrstvo notranjih zadev pa je pritožbo zavrnilo.

V razlogih pravi ministrstvo, da je banska uprava svojo odločbo izdala z namenom, da se povrne zaupanje v zakonitost postopanja upravnih oblasti, ki je bilo s prejšnjimi odločbami omajano v tako širokem krogu interesentov, da ni bilo mogoče iti mimo tega. O nezakonitosti sklepov niso bili po mnenju ministrstva prepričani samo hmeljarji, temveč tudi njihovi družinski člani, skupaj okrog 2000 ljudi, in ker je hmeljarstvo glavna gospodarska panoga in je od uspeha hmeljarstva odvisnih najmanj 30.000 ljudi, med njimi okrog 12.000 odraslih, je interes na Hmeljarskem društvu v Savinjski dolini splošen. Zato se mora računati, da je najmanj 10.000 odraslih ljudi presojalo občni zbor od leta 1933. kot nezakonit in kot nezakonite tudi sledeče ukrepe.

Banska uprava je torej izdala svojo odločbo z namenom, da vzpostavi omajano zaupanje v upravne oblasti in s tem odvrne težko nevarnost za javni red in mir.

Hmeljarsko društvo in člana razrešene uprave so vložili zoper odločbo ministrstva po g. dr. Kalanu tožbo na Državni svet.

V tej tožbi se navaja, da bi v primeru, ako bi se § 134. uporabljala na ta način, kakor v predmetnem primeru, ko se po treh letih brez zadostnih razlogov razveljavijo oblastne odločbe, bila težko ogrožena pravna sigurnost in pravni red v državi. Kajti zanesel bi se v gospodarsko in pravno življenje element nesigurnosti in nestalnosti ter bi nastopila nevarnost, da se tudi že davno pravomočne odločbe oblasti pogosto menjajo. Čim pa pride do tega, ni ničesar več stalnega in postane vse negotovo.

Tožba pravi, da je odločba ministrstva nična in nezakonita, ker ne reši razlogov pritožbe in ker ministrstvo samo ne navaja razlogov za svojo odločbo. Zlasti pa ne pove, po kakih poizvedbah je prišlo do v odločbi navedenih rezultatov in števil. Številka 10.000 odraslih ljudi, ki se baje razburjajo, je povsem poljubna in ne odgovarja dejstvom. Najmanj pa je ministrstvo v svoji odločbi dokazalo, da je bilo treba seči po § 134., da torej obstoji kaka »težka nevarnost za življenje ali zdravje ljudi, za državno varnost, za javni mir in red, za javno varnost in pravnost ali za narodno gospodarstvo«. Gotovo se najdejo pri vsaki odločbi upravnih oblasti ljudje, ki so nezadovoljni. Ali taka nezadovoljnost ne more biti razlog za rušenje pravne sigurnosti in stalnosti. Nasprotno, reči se mora, da bi ravno neutemeljena uporaba § 134. resnično v desetisočih vzbudila občutek pravne nesigurnosti in bi utegnili omajati zaupanje v upravna oblastva. Ako se odstopi od načela, da je § 134. le izredna mera, ki sme biti uporabljena le pod prav posebnimi okoliščinami in le tedaj, kadar so točno podani vsi v zakonu navedeni razlogi, potem neha pravni red v državi in prebivalstvo mora izgubiti zaupanje v vsako stalnost in v vse pridobljene pravice. Kajti vsak nov referent na izvestnih položajih bi lahko proglasil odločbe svojih prednikov za take, ki spadajo pod § 134., in jih še po letih razveljavil ter uničil.

Državni svet je tožbi ugodil in razveljavil odločbo ministrstva kot v zakonu neosnovano. V svojih razlogih navaja Državni svet, da je tožba utemeljena, in se pridružuje razlogom te tožbe. Ugotavlja, da iz aktov ne izhaja, da bi obstojala kaka težka nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javno varnost v državi, za javni red in mir in za narodno gospodarstvo, niti da je sploh bilo po-

trebno odklanjanje kakršnekoli nevarnosti.

Izpodbijana odločba ni dokazala nikakšne nezakonitosti prejšnjih odločb niti trditve, da je omajano zupanje interesov v zakonitost postopanja upravnih oblasti. V ostalem pa ima društvo po pravilih za cilj koristi svojih članov, ne pa javni interes. Ni torej nobene zakonite podlage za uporabo § 134. zakona o obtem upravnem postopku.

Popolnoma neutemeljena je tudi trditev ministrstva, da so podružnice Vojnik, Vraško in Škofja vas prenehale obstojati avtomatično, ker bi, kakor je v tožbi pravilno navedeno, podružnica le tedaj ne obstojala

Slovenski javnosti!

V proslavo 140-letnice Vodnikovih »Lublanskih Noviz« in 30-letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi **Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja** na jesenskem ljubljanskem velesejmu **jubilejno razstavo slovenskega novinarstva.**

Razstava je zelo na široko zasnovana in bo zavzela štiri velike velesejemske paviljone. Podala bo celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa bo pokazala poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časnikarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, stavljen, tiskan in razpošiljan pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa bo tudi pregledno pokazala vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozorila tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem **Društva tiskarnarjev v Sloveniji, zvezne organizacije Saveza grafičnih radnikov - ca Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, Ljubljanskega velesejma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov.**

Da bo res ves jesenski ljubljanski velesejem v znamenju slovenskega

Ves narod se mora boriti z jetiko

Zopet se bliža protituberkulozni teden. Že slišimo pritožbo: »Zopet zbirka!« Neresni in nezreli bi bili, ako bi smatrali, da vsako leto Protituberkulozni teden ni potreben, ali ako bi celo pokazali nevoljo in odklanjali sodelovanje pri prireditvah tega Tedna. Jetika je tako resna in težka ljudska bolezen, da morajo biti problemi njenega zatiranja stalno na dnevnem redu; vedeti moramo, da je vse, kar v borbi proti tej ljudski kugi storimo, veliko in veliko premalo v razmerju z gospodarsko in socialno škodo, ki jo narodu in državi leto za letom povzroča. Narod ki z dejanji ne pokaže, da je njegova notranja odporna in ustvarjalna moč zgrajena na živi zavesti skupnih dolžnosti napram skupnim narodnim potrebam, ni narod v kulturnem in etičnem smislu besede. Jetika predstavlja vsenarodno nevarnost, okoli te osi so visoko nagromadena najtežja naša socialna vprašanja.

K stvarnim kulturnim potrebam in dolžnostim naroda zato spada, ako vsako leto vsaj enkrat skrbneje, zbra-

več, ako bi njen prestanek bil ugotovljen na skupščini podružnice ali s sklepom društva ne glede na to, ali je število članov padlo že prej pod 15.

S tem je ta zadeva končno rešena in vzpostavljen je zopet odbor, ki je vodil društvene posle do leta 1936., ko je bil odstavljen z odločbami banske uprave in ministrstva notranjih zadev.

Prepričani smo, da bo Hmeljarsko društvo, ta zaslužna narodno gospodarska organizacija odslej mogla svoje plodonosno in prepotrebno delo v korist našega hmeljarstva vršiti nemoteno.

novinarstva je potrebno tudi **sodelovanje vse slovenske javnosti** ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavnih odborov povsod pri Slovencih, kamorkoli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Živo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Več znanstvenikov svetovnega slovesa je odboru zagotovilo in deloma tudi že izkazuje svojo pomoč. Vzrok več, da tudi **slovenska javnost stori svojo dolžnost!**

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovence ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter **vabimo vse našo javnost**, da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te velevažne narodne manifestacije.

Ljubljana, 1. majnika 1937.

Častno predsedstvo razstave slovenskega novinarstva:

Dr. Anton Korošec l. r. minister notranjih del

Dr. Albert Kramer l. r. minister v p.

Dr. Fran Kulovec l. r. minister v p.

nejše in resnejše svoje misli potopimo v neizmerno socialno gorje, ki ga narodu povzroča jetika. Pohitimo vsaj v duhu v bedne kraje in domove naše domovine z zavestjo, da so nam tudi oni v bedi in trpljenju bratje in sestre po krvi in duši. Na teh pobožnih potih bo marsikdo spoznal, da je bil do danes premalo človek in da je premalo **ljubil svoj narod**, ki je vsem vir življenja.

Protituberkulozni teden se vrši od 2. do 8. maja. Kaj pa hočemo doseči v tem tednu? Narod v njegovi celoti, do zadnjih bornih koč po rebrih, hočemo opozoriti na strahote te bolezni, dati hočemo ljudstvu o bolezni potreben pouk, oživeti smisel za samopomoč tudi v stvareh ljudskega zdravja in povedati, da je zdravje edino bogastvo. Drug namen pa mora biti, da zbiramo v tem tednu sredstva za uspešno borbo proti jetiki na najširši črti. Jetika denar dobesedno žre in ogromna sredstva so potrebna, da bo to žrelo zasuto. Ponoviti moramo svojo voljo: **milijon Slovencev, milijon dinarjev!** Zato

mora biti naša zbirka res vsenarodna, vsesplošna in ne sme biti omejena na par ljudi ali krajev. Tako bodo mogli mali dinarčki ustvariti velik milijon!

Protituberkulozna zveza sme na moralni in gnutni uspeh Tedna samo takrat računati, ako bodo njena navodila za izvedbo Tedna povsod našla krepak odziv. Po banovini je raztreseno nebroj protituberkuloznih lig, drugod so ustanovljeni posebni odbori, tako da bo organizacijska mreža kar najpopolnejša. Treba je samo tole: Zdravniki se morajo zavedati, da so zdravniki ljudstva, kulturna, telovadna in sportna društva morajo vedeti, da gre za njih lastno stvar, šole z učitelji in učenci vred morajo živeti z zavestjo, da sodelovanje v protituberkuloznem skrbstvu spada k prvim dolžnostim ljudske zdravstvene prosvete, — razumništvu vseh poklicev, vsi, prav vsi moramo s krepkim delom pokazati, da razumemo svojo kulturno dolžnost napram narodu.

Zato Vas Protituberkulozna zveza prosi: **ne pozabimo, da smo narod, ki hoče na vseh straneh kvišku!**

Zupančič Ana:

Plenarna seja Jugoslovenskega ženskega saveza

Zdi se mi dolžnost, da obveščam naše celjsko ženstvo, zlasti članice Kola jugoslov. sester, o vseh važnih dogodkih društva, posebno še, ako so to dogodki, ki dvigajo njegov ugled in s tem samozavest vsake posamezne članice. Ne prezrimo, da se imenujemo »sestre«, da tvorimo rodbino, ki mora vsak uspeh društva smatrati za uspeh vsake posameznice.

Kot članica nadzornega odbora centralne uprave Jugosl. ženskega saveza v Beogradu, v katerem je včlanjeno tudi Kolo jugosl. sester v Celju, sem se udeležila plenarne seje v soboto 17. in v nedeljo 18. aprila. Obā dneva sta bila natrpana z delom, saj je trajala seja v soboto od 9. do 13. in od 14. do 20., v nedeljo pa od 10. do 13. Obširno poročilo glavne tajnice je pričalo o agilnosti glavne uprave ter navajalo intervencije pri oblastih iz lastne inicijative in na željo sekcij v raznih banovinah ter proteste o priliki znanih amandmanov o novem finančnem zakonu, ki uvaja za učiteljice delni celibat. Ker se je o nameri izvedelo dosti kasno, ni imel savezni protest nikakega uspeha, deputacija je prejela samo odgovor, naj ženske organizacije v bodoče delujejo proti tej določbi — za letos se ne da nič izpremeniti, ker bi sicer ves predlog finančnega zakona propadel. Savez je pozval vsa včlanjena društva, da se s tem vprašanjem intenzivno bavijo, da se s protesti obrnejo na vse v poštev prihajajoče faktorje (ministrstva, narodne poslance, senatorje itd.) in se poslužijo vseh dopustnih sredstev.

Poročila o delu v sekcijah, ki so ga podale predsednice sekcij, so bila zelo poučna. Tu se je zopet pokazala velika razlika posameznih pokrajin in njih potreb. Za marsikaj, kar imamo Slovenke kot staro dobrino, se morajo drugod šele boriti. Naj omenim le šolstvo in pravni položaj žene — kaka razlika med Slovenijo in n. pr. drinsko, vardarsko ali zetsko banovino! Zato je bila razdelitev Saveza v banovinske sekcije dobro premišljena, decentralizacija se je izkazala po večini kot zelo blagodejna. V manjših skupinah se da sposobnost posameznih delavk bolje spoznati in se jim more dodeliti primeren delokrog. Povsod se bavijo ženska društva za zaščito dece, posebno v zdravstvenem oziru, se bore proti izkoriščanju ženske delovne sile, za izboljšanje stanovanj, proti prostituciji, brezpravnosti nezakon-

Barve

vseh vrst, suhe in oljnat, firnež, lake, emajle, čopiče itd. Vam nudi veletrgovina barv

Ivan Ravnikar
Celje

Kino METROPOL Celje prinaša:

30. aprila 1. maja Zlato iz Singapoora

2. " " Morski roparji napadejo ladjo, natovorjeno z zlatom. Brezprimerna požrtvovalnost in hrabrost posadke pa reši ladjo. Ljubezni mladega kapitana in lepega dekleta.

V glavnih vlogah: Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery.

Film je v nemškem jeziku!

4. maja San Francisco

5. " " Roman lepe pevke in lastnika igralnice. Strašen potres ameriškega velenja.

Glavna umetnika: Clark Gable in Jeanette MacDonald V nemškem jeziku!

Predstave po znižanih cenah:

Vsak dan ob 18.15, v nedeljo ob 10. in 14.

30. aprila, 1., 2., 3. maja

S konja na osla

V glavni vlogi znamenita komika

Stanlio in Olio

4., 5., 6., 7. maja

Žensko jezero

ske dece in se zanimajo sploh za vse, kar naj dvigne ženo in rodbino.

Dne 19. aprila je blagovolila sprejeti ves odbor Saveza Nj. Vel. kraljica Marija na Dedinju. Zbrale smo se ob pol 11. v dvornem maršalatu, od koder so nas dvorni avtomobili prepeljali na Dedinje. Njeno Vel. se je zanimalo za naše delo. Predsednica Saveza ga. Petkovičeva je podala pregledno poročilo o dvodnevem delu uprave in predstavila posameznice. Za vsako je Njeno Veličanstvo imelo prijazno besedo ter ji podalo roko.

Bil je krasen dan. Beli dvor se je svetil v solncu, iz mladega zelenja je dehtel prijeten vonj. In vendar je bilo vsaki srce težko, prav vsaka se je spomnila velikega vladarja, ki je mnogo prerano moral leči k večnemu počitku na Oplencu.

Popoldne sem se peljala na Avalo, kjer sem v imenu celjskega Kola položila nekaj cvetk na grob Neznane vojaka. Na vrhu gradi vojska nov spomenik iz črnega marmorja po Meštrovicvih načrtih. Spomenik bo veličasten ter bo viden daleč v prijazno, rodovitno Šumadijo in prostrano panonsko ravnino.

To kratko poročilo sem napisala našim ženam z željo, da se nam pridružijo, ter vstopijo v Kolo vse Celjanke, ker uživa Kolo zaradi svoje agilnosti in idejne usmerjenosti velik ugled.

Politični pregled

p **Beneški sestanek** med Mussolinijem in avstrijskim kancelarjem dr. Schuschniggom je po zatirjevanju italijanskih listov ojačil avstrijsko-italijansko sodelovanje. Vesti, da bodo v Avstriji sedaj tudi hitlerjevci vstopili v vlado, je dr. Schuschnigg zanikal.

p **Italijanski zunanji minister** grof Ciano se mudi sedaj v Tirani. Ta službeni obisk pomeni pričetek prve etape italijanske diplomatske akcije za sodelovanje z balkanskimi in podunavskimi državami.

p **Uspehi Francovih čet na baskovski fronti.** Francove čete so v teku svoje ofenzive na baskovski fronti zavzele več važnih krajev, med njimi tudi strateško važno mesto Durango, in so samo še 20 km oddaljene od Bilbao. Francova artilerija in letalstvo vsak dan obstrelujeta Madrid. Število človeških žrtev v Madridu raste od dne do dne.

Domače vesti

d **Iz časov, ki so bili.** »Slovenec« in njega opričniki se s trdovratno vnemo trudijo, da bi zabili čim močnejšo zagozdo med Slovence, Srbe in Hrvate, ter močni panj, iz katerega poganjajo ta tri zdrava stebila, tem izdatnejše razrahljali. V avstrijskih časih smo smeli Slovenci svoje osnovne šole, kjer je dobivala mladina temelje svoje izobrazbe, imenovati s strogo na nemški izraz »Volks-

schule« naslonjeno besedo »ljudska šola«. Bilo je sicer v tem nekoliko omalovaževanja šole same, kajti taka šola bi bila samo za »ljudstvo«, ki mu je dovolj poznati 24 črk abecede in znati šteti do 100. Za »boljše« ljudi, ki niso »ljudstvo«, pač pa gotovo člani slovenskega naroda, bi pa bile tudi druge šole, srednje in višje. Hudo je pa za »Slovenca« to, da smo že davno pred vojno, ko smo bili videli, da ljudska šola ne zadostuje in ne nudi prave, trdne in zanesljivo slovenske narodne vzgoje, imeli tudi »narodne« šole, ki so bile najboljše in najvišje organizirane. Take šole so bile v Ptuj, na Hradu pri Ormožu, na Koroškem in na Primorskem. Zanimivo je, da to, kar je »ljudsko«, tudi ni povsod brez pridržka slovensko. Mi vemo, da v Slovenskih goricah pravijo o človeku, ki je prišel od drugod in ga ne poznajo, da je ljudski (fremd, étranger), trdijo tudi, da je kaka beseda ljudska — tuja, nerazumljiva. Tako je tudi bilo tam pri Slovenski Bistrici in morda še kje po Sloveniji. Žalostno je, da trpijo sedaj neki ljudje, ki pravijo, da jim je za močno, enotno in nedeljivo Jugoslavijo, za manjše, vse, kar je naše in skupno, razbiti in uničiti. Sedaj se je zopet pojavil stari avstrijski »stotnik«, ker je v jugoslovenski armadi čin »kapetan«. Ker smo v avstrijskih časih morali hoditi na sitne »orožne vaje« (Waffenübung), zato sedaj ne smemo k vojni vežbi, ker grozi nevarnost, da se pri njej najdemo vsi Jugoslovenci brez razlike. Mi se tudi ne smemo voziti s potniškim vlakom, zato ker ima stari osebni vlak pri Špilju anšlus z avstrijskim perzonencugom. In tako naprej. Strašna je in smešna trdovratnost in malenkostnost nekaterih ljudi. Bodi jim! Ali če pojdemo po tej poti, bosta vzor res pristnega izražanja — Frtavčkov Gustelj in Kurenčkova Nežka. Ta dva sta res čisto samorasla tipa, ki jima »jugoslovenarstvo« še ni pokvarilo izraza.

Proti zaprtju in težavam vsled hemoroidov veljajo že več let kot dobro sredstvo. Leopilule vsled svojega točnega učinka, ki je brez bolečine in nikoli ne odpove, vsled popolne neškodljivosti in ker se tudi po trajni uporabi njihova učinkovitost ne zmanjša. Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. 11. 1936.

Leopilule

d Razpis volitev v kmetijske zbornice. Kmetijski minister je določil, da bodo volitve v kmetijske zbornice 27. junija v drinski, dunavski, moravski, savski in dravski, 4. julija v vrbaski, primorski, zetski in varždarski banovini. Za svetovalca kmetijske zbornice je lahko izvoljen državlján kraljevine Jugoslavije, kateremu je kmetijstvo ali gozdarstvo glavni poklic in ki najmanj zadnja tri leta prebiva na področju zbornice. Star mora biti vsaj 25 let in znati mora govoriti, brati in pisati državni jezik. Biti ne sme aktiven državni ne samoupravni uradnik ali nameščeneec. Volilec lahko svojo aktivno in pasivno volilno pravico prenese na potomca, ki dela na roditeljskem posestvu in izpolnjuje pogoje za izvolitev za zborniškega svetovalca. Prenos te pravice se izvrši z overovljeno pisмено izjavo. Volitev zborniškega svetovalca in njegovega namestnika se vrši na sedežu sreza. Volilni odbor tvori starešina sreskega sodišča kot predsednik, člani so pa sreski kmetijski referent in dva občana, ki ju določi predsednik po številu pravnih glasovalcev največje kmetijske občine v srezu in ki morata izpolnjevati pogoje iz čl. 13. uredbe. Volitve se vrše tajno z listki.

d Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja je imela svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo v Rogaški Slatini. Po zanimivih poročilih funkcionarjev je bil izvoljen v glavnem stari odbor s predsednikom gosp. Stankom Virantom, direktorjem »Jutra«, na čelu.

d Umrli je v petek v Ljubljani v starosti 53 let polkovnik v p. g. Ivan Rojnik. Pokojnik je bil odlični častnik, značajan in blag mož ter je pred leti služboval tudi v Celju, kjer si je pridobil mnogo iskrenih prijateljev. Danes so ga položili na pokopališču v njegovem rojstnem kraju Braslovčah k

zadnjemu počitku. Viteškemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin, svojem naše iskreno sožalje!

d Proglasitev za mrtvega. Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega Franc Drogenik, pristojen v Zibiko v šmarnem srezu. Odšel je v začetku vojne na bojišče v Galicijo, kjer je brez sledu izginil.

d Pojasnilo glede kolkovanja prošelj in pritožb. Ministrstvo financ je izdalo pod št. 21138-III z dne 10. aprila 1937 sledeče pojasnilo: Zapaženo je, da poedina oblastva neenako postopajo pri pobiranju dravne takse po tarifnih postavkah 1., 2., 5. in 6. taksnega zakona in odgovarjajočih banovinskih taks. Da se doseže enak postopek, daje oddelek za davke v ministrstvu financ na osnovi čl. 43. zakona o taksah tole navodilo: V vsakem primeru mora veljati pravilo, da se za vloge, ki so zavezane taksi po omenjenih tarifnih postavkah, plača samo ena taksa in sicer ali državna ali banovinska. Zato se za vloge in prošnje, omenjene v tarifni postavki 1. kakor tudi za priloge po tar. postavki 2., v poslih banovinskega področja plača samo banovinska taksa. To velja tudi za vloge, ki se tičejo banovinskih zavodov in ustanov. Pri tem ni nobene razlike, če se take vloge pošljejo banski upravi ali kateremukoli drugemu uradu. Od vseh drugih vlog, ki se ne

gih večjih mestih Slovenije. Jedro tega orkestra tvori godalna skupina, ki bo nastopila v odgovarjajoči zasedbi pri koncertu violinista Soetensa. Orkestralno društvo vodi že deset let skladatelj in dirigent prof. L. M. Škerjanc, ki bo dirigiral tudi celjski koncert. Poleg spremljave dveh violinskih koncertov bo izvajalo Orkestralno društvo ljubljanske Glasbene Maticice tudi Mihevčevo uverturo. Vstopnice za ta izredni umetniški koncert so v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove na Kralja Petra cesti.

c Gostovanje ljubljanske operete in opere na praznik 6. maja. Narodno gledališče v Ljubljani bo uprizorilo na praznik 6. maja ob 15.30 v Mestnem gledališču v Celju znano Benešovo opereto »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«, ob 20. pa Mascagnijevo opero »Cavalleria rusticana« in Leoncavallovo opero »Glu-mači«. Obe predstavi sta izven abonmaja. Na popoldansko opereto opozarjamo predvsem okoličane, na večerno opero predstavo pa Celjane. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Slomškove tiskovne zadruge. Obe operi bosta uprizorjeni samo, če se bo do ponedeljka 4. maja javilo dovolj obiskovalcev.

c Gasilska proslava šentflorijanske nedelje bo v Celju v nedeljo 2. maja. Ob 8. zjutraj bodo odkorakale

CENJENA GOSPODA FOTOAMATERJI!

Vljudno sporočamo, da smo se FOTOGRAFI in FOTOTRGOVCI (drogisti) v Celju zedinili na solidne in enotne cene, veljavne od 1. maja 1937, ter se priporočamo.

Domanjko Ivan, Kvas Ivan, Kramar Josip, Martini Julija in Josip, Kunšek Franjo, Pelikan Josip, Perissich Adolf, Vrtovec Filip

nanašajo na posle s samoupravnega banovinskega področja, se mora zahtevati državna taksa in sicer samo ta, brez ozira, ali je vloga namenjena banski upravi ali kateremu drugemu oblastvu. Ravno tako se plača za pismene rešitve, odločbe in obvestila, omenjene v tarifni postavki 5. taksnega zakona, in za vse pritožbe proti odločbam nižjih upravnih oblastev po tarifni postavki 6. v zadevah samoupravnega banovinskega delokroga in banovinskih ustanov samo banovinska taksa, za vse druge odločbe in pritožbe pa državna taksa.

d Dunajska vremenska napoved za soboto 1. maja: Pretežno jasno, samo na Nižjem Avstrijskem morda od časa do časa močnejše oblačno in nezanesljivo vreme.

Celje in okolica

Vsem cenj. čitateljem pravoslavne vere želita veselo Veliko noč uredništvo in uprava »Nove Dobe«.

c Velik umetniški koncert v Celju. Znani francoski violinski virtuos Robert Soetens in pianistka Suzanne Roche ter orkester ljubljanske Glasbene Maticice pod vodstvom skladatelja prof. L. M. Škerjanca bodo priredili v petek 7. maja ob 20. koncert v veliki dvorani Celjskega doma. Celju se obeta redek umetniški užitek. Spored iavaja dela velikih glasbenikov Bacha, Vivaldija, Francka in poleg manjših skladb iz novejših dobe tudi uverturo k operi »Planeti« našega rojaka Jurija Mihevca (1805—1865), ki je preživel vse svoje življenje v Franciji, kjer ga smatrajo za francoskega skladatelja. Tako bomo imeli priliko, da poleg obeh francoskih virtuosov občudujemo tudi delo našega skladatelja, ki mu ob njegovem času še ni bilo mogoče, da bi bil razvil svoj talent v domovini. Orkestralno društvo Glasbene Maticice, ki bo spremljalo sranoskega violinskega virtuoza Soetensa, je naše najstarejše orkestralno združenje, ki datira iz l. 1919. in je v času svojega obstoja priredilo veliko število simfoničnih in komornih koncertov v Ljubljani in po dru-

gasilske čete iz Celja in okolice z dvorišča mestnega poglavarstva k maši v opatijsko cerkev. Po maši bo v gasilskem domu na dvorišču mestnega poglavarstva gasilsko zborovanje.

c Lovska razstava v Celju. Lovci zaključujejo zadnje predpriprave za lovsko razstavo, ki bo otvorjena v nedeljo 2. maja ob 10. dopoldne v Celjskem domu in bo odprta do 8. maja vsak dan ob 8. do 18. Razstava bo združena s predavanji o lovu in lovski zgodovini. Razstavljenih bo nebroj trofej iz naših krajev in iz inozemstva, celo iz Afrike in Indije. Lovci in prijatelji prirode so vabljeni, da obiščejo to lepo in zanimivo razstavo. Udeležite se otvoritve razstave v nedeljo v čim večjem številu!

c Izpiti vozačev motornih vozil bodo v četrtek 13. maja ob pol 9. dopoldne na sreskem načelstvu v Celju, kjer naj kandidati čimprej vložijo predpisane prošnje.

c Proforski izpit je napravil na ljubljanski univerzi z odličnim uspehom g. Janko Liška, profesor na realni gimnaziji v Muski Soboti. Gosp. prof. Liška je služboval nekaj časa tudi v Celju in je bil med mladino zelo priljubljen. Prijatelji in znanci mu iskreno čestitajo!

Vsem ljubiteljem pristne kapljice naznanjamo, da odpremo vinotoč 1. maja pri vinogradu na Anskem vrhu. Se priporočamo Pograjčevi

c Celjska kočja Vas vabil Po dolgotrajnem deževju so končno nastopili solnčni dnevi. Sedaj ne bo treba tičati doma. Pohitite v naravo, da se navdijete čistega zraka, da se naučite lepote gozda in travnika in hriba in doline. Že prvo majniško nedeljo se odločite za izlet na Grmado ali na Tolsti vrh, odkoder je čudovito lep razgled. Na povratku pa posetite Celjsko kočjo, kjer Vas pozdravita novi oskrbnik in oskrbnica, ki se bosta porudila, da Vam dobro postrežeta in »dušo privežeta«. Tak izlet Vam gotovo ostane v lepem spominu. Še in še boste prihajali!

c Večerna šola Društva absolventov trgovskih šol v Celju. Kakor znano, vrši Društvo absolventov trgovskih šol v Celju važno kulturno delo s prirejanjem jezikovnih tečajev. Le-

tos so se ti kurzi razvili v pravo večerno šolo, ko se je nad sto udeležencev prijavilo k tečaju francoskega, italijanskega in angleškega jezika ter tečaju nemškega jezika v treh stopnjah. Tečaji so se pričeli meseca oktobra in so trajali 6 mesecev do meseca marca. Pretekli teden pa je imela svoj zaključek z malo slovesnostjo, kjer so tečajniki in tečajnice z raznimi deklamacijami, recitacijami in dvogovori v tujih jezikih pokazali, koliko znanja se lahko pridobi z vztrajnostjo in pridnostjo že v 6 mesecih. Prijetno človeka iznenadi, ko vidi, da je še tudi nekaj mladine, ki se zaveda važnosti znanja tujih jezikov. V veliki meri imajo zasluge za pokazane uspehe gg. profesorji, ki so se potrudili dati tečajnikom snov v lahko dojemljivi obliki. Tudi letošnja sezona namerava društvo v svoji večerni šoli prirediti več jezikovnih tečajev, tako nemške začetne, nadaljevalne in konverzacijske, francoske začetne in konverzacijske, začetni tečaj italijanskega in angleškega jezika ter tudi tečaj modernega kartotečnega knjigovodstva, nakar se interesenti že sedaj opozarjajo. Poseben zadeven razpis bo objavljen pred pričetkom pouka, t. j. meseca septembra. Izvedeli smo, da bo tudi ob koncu prihodnjih tečajev prirejen zaključni večer, ki bo dostopen tudi javnosti. Društvo absolventov trgovskih šol v Celju zasluži za kulturno delo, ki ga opravlja, priznanje in pozornost.

c Gasilski dan bo v Celju 6. junija.

c Sokolski izlet na Lisco. Po sklepu zadnje seje bo priredilo Sokolsko društvo v Celju v nedeljo 2. maja izlet na Lisco. Vabljeni je vse članstvo. Zbirališče pred odhodom jutranjega vlaka pred kolodvorom ob 16.30. V primeru slabega vremena bo izlet odpadel. Cena nedeljske karte do Brega 13 Din.

c Seja eksekutive združenj oblačilne stroke dravske banovine. V nedeljo 2. maja bo v mali dvorani Obrtnega doma v Celju širša seja eksekutive vseh krojaških združenj dravske banovine. Ta velevažni sestanek je nujno potreben z ozirom na razna pereča vprašanja, tičočja se predvidene uredbe o minimalnih mezdah in predloga, ki ga je zadevno treba staviti. Obravnavalo se bo tudi vaješko vprašanje, ki je zgoraj citirano uredbo postalo pereče. Gre predvsem za enoten nastop v vseh teh vprašanjih, ki jih morajo praviloma in v lastnem interesu vsestransko pretresati in obravnavati zainteresirani mojstri sami. Pričakuje se, da bodo vsa združenja zastopana na tem sestanku, ki naj definira naše stališče ter obenem določi smernice za nadaljnje skupno nastopanje. Seja se bo pričela ob 10. dopoldne.

c Mestno poglavarstvo opozarja vse vojne invalide, bivajoče v območju celjske občine, na razpis o brezplačnem zdravljenju v toplicah. Razglas je nabit na občinski uradni deski.

c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 4. maja od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovca mesto Celje v Razlagovi ulici.

c Pasji kontumac ukinjen. Mestno poglavarstvo v Celju je s preteklim ponedeljkom ukinilo pasji kontumac v mestni občini celjski.

c Gradnja železobetonskega mostu v Škofji vasi. Prva javna pismena ponudbena licitacija za gradnjo železobetonskega mostu čez Hudinjo v Škofji vasi bo v ponedeljek 10. maja ob 11. dopoldne v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Celju. Proračun znaša 478.949 Din.

c Tujski promet in umrljivost. V aprilu je obiskalo Celje 1127 tujcev (954 Jugoslovenov in 173 inozemcev) nasproti 927 v letošnjem marcu in 895 v lanskem aprilu. V letošnjem aprilu je torej tujski promet znatno narasel. V aprilu je umrlo v Celju 46 oseb in sicer 14 v mestu in 32 v javni bolnici.

c Povečanje upravnega posloplja mestne klavnice. Mestna občina razpisuje oddajo del za dograditev pritičnega prizidka k upravnemu posloplju mestne klavnice.

c Protituberkulozni teden v Celju. Pri izvedbi protituberkuloznega tedna sodelujejo celjske dame in samarijanke. Prispevki se bodo pobirali po stanovih in javnih uradih. Dame in samarijanke nabirajo z nabiralnimi polami in s pušicami pred kolodvorom, po ulicah in pri koncertih ter pri kino blagajnah. Železničarska godba priredi promenadni koncert v mestnem parku v nedeljo 2. maja ob 11. dopoldne. Celjsko pevsko društvo priredi koncert v sredo 5. maja ob 20. pred magistratom. Sportni klubi: SK Celje, Jugoslavija in Atletiki priredijo brzoturir na Glaziji v četrtek 6. maja ob 16. Šolski otroci pobirajo prispevke z nabiralnimi listki. Prosimo, ne odklanjajte nabiralcev. Celje-Celju: je geslo protituberkuloznega tedna. Prispevajte za pomoč najbednejšim med bednimi! Tako boš storil svojo narodno dolžnost!

c Materinski dan bo obhajalo Kolo jugosl. sester v Celju v nedeljo 2. maja. V ta namen bo društvo prodajalo cvetke, ki jih naj kupujejo sinovi in hčerke svojim mamicam v znak ljubezni in spoštovanja. Oni pa, ki mamice nimajo več, naj okitijo s cvetjem njeno gomilo na ta dan, ki ga praznujemo v hvaležen spomin in toplo priznanje vsem materam. S čistim dobičkom bo društvo obdarovalo nekaj najrevnejših mater.

c Razširjenje vodovoda. Mestna občina bo razširila vodovodno omrežje v naselbino pri »Skalni kleti« in v Novo vas ter razpisuje dobavo zadavne vodovodne materiala.

c Redni letni občni zbor pododbora UROIR v Celju bo na praznik 6. maja ob 10. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

c Žetev smrti. Dne 23. t. m. je umrl v Zagradu 58-letni posestnik Anton Lah, v soboto je umrla Na okopih 7 v starosti 74 let vdova po dimnikarskem mojstru ga Olga Wallentschagova, roj. Baričeva, istega dne je umrla v Ulici dr. Gregorja Žerjave 1 v starosti 58 let žena tkalskega mojstra ga. Antonija Velikonja, v sredo pa je umrla na hribu sv. Jožefa v 91. letu starosti zasebnica Elizabeta Čmajnetova. V celjski bolnici so umrli: v soboto 63-letni dninar Ignac Kuraj iz Tekačevega pri Rogaški Slatini, v nedeljo 26-letni kočarjev sin Miha Šetrajčič iz Sobenje vasi pri Čatežu, v torek 56-letna delavčeva žena Ana Kolarjeva iz Nove vasi pri Celju in 14-letni posestnikov sin Josip Rajher od Sv. Florjana pri Rogatcu, v sredo 58-letna dninarica Lucija Čretnikova iz Okroga pri Ponikvi, v četrtek 21-letna dninarica Frančiška Dečmanova iz Loke pri Mozirju in 25-letni Vljak Babič iz Željkovca pri Prijedoru, redov 1. čete 39. pp., v petek pa 74-letni delavec Boštjan Žuraj iz Prelog pri Konjicah in 17-letni posestnikov sin Miroslav Jakob iz Zavrha pri Dobrni. N. p. v m.!

c Kronika napadov in nesreč. Pred dnevi je sin neke posestnice iz Dramelj pretepel 13-letnega posestnikovega sina Avgusta Prevolnika iz Gabrovca pri Vojniku in ga hudo poškodoval. V Sodni vasi pri Pristavi se je sprl 54-letni posestnik Anton Hrček s svojim bratom Janezom. V prepiru je Janez napadel brata in ga težko poškodoval. V Zagaju pri Ponikvi je slamorenica zgrabila osemletnega posestnikovega sina Karla Drnovška za levo nogo in mu zmečkala vse prste. Ivan Mastnak iz Rakovca pri Št. Vidu pri Grobelnem je napadel 43-letnega Ignaca Goručana iz Platinovca pri Št. Vidu, ga vrgel na tla in mu zlomil levo nogo. Ko je hotel Goručan obvestiti orožnike, ga je Mastnak napadel s sekuro ter mu zlomil desno roko in ga poškodoval po obeh ramenih. Na Bahnem brdu pri Sv. Štefanu pri Šmarju je padel 32-letni posestnikov sin Štefan Rihter po stopnicah tri metre globo in si zlomil desno roko. V Zaklu pri Gomilskem si je 79-letna preužitkarica Terezija Rotova pri padcu zlomila desno nogo. V torek se je 18-letni Karel Jecl v Mestinju igral z lovske puške. Nenadno se je puška sprožila in naboj je prebil Jeclu vso desno dlan. Ko je šel 18-letni pekovski vajenec Karel Potočnik iz Celja v soboto zvečer z Lave na Babno, ga je na cesti napadel neznan moški, ga udaril s topim pred-

metom po glavi in ga težko poškodoval. V Pečovniku si je 12-letna hčerka progovnega delavca Olga Suličeva pri padcu zlomila desno podlehniko. V neki gostilni v Št. Janžu pri Rečici ob Savinji je sin nekega posestnika iz iste vasi v prepiru napadel 40-letnega žagarja Franca Turka iz Št. Janža in mu nalomil levo roko. V petek 30. t. m. zjutraj se je ponesrečil 25-letni Rudolf Jagonak iz Razgora pri Škofji vasi, mizarški pomočnik v rudniku v Pečovniku. Pri delu mu je cirkularka odrezala desni prstanec. V četrtek zvečer je padla dveletna hčerka progovnega delavca Jožefa Jutriševa v Št. Vidu pri Grobelnem doma s klopi in si zlomila desno roko. Istega dne si je 84-letni dninar Melhijor Pintar s Teharja pri padcu na cesti zlomil desno roko. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnici.

c Tatinski posil. Dne 22. t. m. je neki moški ukradel mesarskemu mojstru Francu Sovincu iz Celja z nekega dvorišča v Gosposki ulici 1700 Din vredno moško kolo. Celjska policija je ugotovila, da je imel ukradeno kolo drugi dan neki Dragotin Mikac iz Sel Zagorskih pred neko gostilno v Podčetrtku. Policija je obvestila orožnike v Podčetrtku, ki so Mikeca kmalu izsledili in ga odvedli v Celje. Mikac je priznal tatvino in izjavil, da je prodal ukradeno kolo neznanemu moškemu iz zagrebške okolice. Na veliki petek okrog 20. je 61-letna, zaradi tatvin že večkrat kaznovana Ivana O. iz Maribora med obredom v opatijski cerkvi v Celju izmaknila zasebnici Frideriki B. iz Gosposke ulice denarnico s 150 Din gotovine. Okradenka je takoj opazila tatvino, pohitela za storilko in ji vzela denarnico z denarjem, storilka pa je v gneči izginila. Celjska policija je v ponedeljek aretirala Ivano O. in jo izročila sodišču.

c Mestnemu ubožnemu skladi so poklonili: tvrdka P. Majdič v Celju 200 Din namesto venca na grob g. računskega svetnika Franja Kalana, lesni trgovec g. Štefan Borlak 100 Din namesto venca na grob odvetnika g. dr. Karola Laznika in rodbina F. Rebeuschegg 100 Din namesto venca na grob g. Josipa Sucherja.

c Za binkoši vsi v Postojnsko jamo! Velika ljudska veselja, koncert, razkošna razsvetljava jame itd. Poseben vlak. Vožnja, kolektivni potni list in vstop jama le 116 Din. Takojšnje prijave pri Putniku v Celju.

c Tragična smrt. Pred dnevi se je peljal 57-letni mesarski mojster Franc Kukec iz Radeč z vozom po cesti iz Radeč proti Vrhovemu. Spotoma je srečal neki avtomobil. Kukec se je hotel izogniti, pri čemer se je voz prevrnil. Kukec je padel tako nesrečno, da si je zlomil dve rebri, ki sta mu ranili pljuča. Nastala je notranja krvavitev. Kukec je moral v celjsko bolnico, kjer se mu je stanje izboljšalo. Pojavila pa se je oslabelost srca, ki ji je v ponedeljek popoldne podlegel. Pokojni je bil marljiv in soliden obrtnik ter značajan naprednjak. Prepeljali so ga iz Celja v Radeče, kjer so ga v sredo popoldne položili k zadnjemu počitku. Pokojnemu bodi ohranjen trajen spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

c Urejeno knjigovodstvo Vam prihrani mnogo truda in neprijetnosti, zato se obrnite tozadevno ob novem letu na tvrdko **Karl Goričar vdova, Celje**, kjer boste med bogato izbiro trgovskih knjig, američanskih žurnalov, rednikov in brzovezov gotovo našli Vašim potrebam odgovarjalno.

c Nočno lekarniško službo ima od 1. do 6. maja lekarna »Pri križu«.

c Gasilska četa Celje. Od 2. do 6. maja ima službo II. vod, inspekcijo častni predsednik g. Jellenz.

c Kino Union. Sobota 1., nedelja 2. maja: »Kakor želite«. Film izrednih kvalitet po sloviti Shakespeareovi komediji. V glavni vlogi **Elizabeta Bergner**. Zvočni tednik. — Ponedeljek 3., torek 4. maja: »Črni angel«. Velika drama iz svetovne vojne. V glavnih vlogah **Merle Oberon, Fredric March, Herbert Marshall**. Zvočni tednik. — Sreda 5., četrtek (praznik) 6. v petek (zaprt), sobota 8. maja:

»Modra luč«. Veličasten planinski film. Divni posnetki iz Dolomitskih Alp. V glavnih vlogah **Leni Riefenstahl** in **Matthias Wiemann**. Zvočni tednik. — V nedeljo 2. in četrtek 6. ob 10. in 14. matinea.

Kalobje pri Št. Juriju ob juž. žel. Večkrat smo že poročali o brezupnem stanju, v katerem se nahaja cesta, ki pelje od Št. Jurija proti Sv. Jakobu pod Kalobjem. Banska uprava je že pred nekaj leti začela graditi novo cesto v označeni smeri. Delo je redno napredovalo, revni ljudje so nekaj začeli služiti. Sedaj pa se že dolgo nič več ne dela, četudi smo imeli pred občinskimi volitvami na obisku sreskega načelnika in načelnika cestnega odbora iz Celja. Izvolili smo si občinsko upravo, ki je vladajoči stranki po volji, pa sedaj upravičeno pričakujemo, da se bo občinska uprava tudi pobrigala za cesto, da se bo vsaj v treh letih toliko napravilo, kakor se je poprej v enem letu kljub nesreči, ki jo je povzročilo plazovje.

Vojnik. Sokolsko društvo Vojnik si je nadelo nalogo sezidati za Petrovo petletko Sokolski dom v katerem bo lahko nemoteno vršilo svoje nacionalno in kulturno poslanstvo. Ker je Vojnik premajhen kraj, da bi

Glasovi iz laškega sreza

Laško

I Sokolsko okrožje Laško se je sestalo dne 11. aprila v Sokolskem domu v Laškem. Poročila iz posameznih edinic so bila zadovoljiva ter se članstvo, naraščaj in deca pridno pripravljajo za nastope in tekme. Društveni javni nastopi so bili določeni takole: Laško 20. junija, Rimske toplice 11. julija, Sv. Jedert v jeseni. Okrožni nastop bo 6. junija v Hudi jami. Dopoldne istega dne bodo v Laškem okrožne tekme članstva in naraščaja. Dne 9. maja bo okrožni pešizlet na Šmohor. Okrožne tekme dece bodo ob priliki društvenega nastopa v Laškem, okrožne plavalne tekme pa 11. julija v Rimskih toplicah. Izvedle se bodo okrožne tekme v odbojki in v lahki atletiki. Priredil se bo okrožni vadiateljski tečaj, na katerem se bo praktično predelala sodobna telesna vzgoja. Izvoljeno je bilo okrožno načelnštvo: načelnik br. Drago Preskar, namestnik br. M. Roš, načelnica s. Ela Kopčeva, namestnica s. Rozi Galofova.

I Župni prednjaški tečaj, ki ga je priredila župa letos, so posejali od našega društva trije člani in ena članica in sicer bratje Pepi Horjak, Leopold Kremzer in Milko Štepic in s. Marija Hrastnikova ter so ga dovršili vsi z dobrim oz. prav dobrim uspehom. Tudi to je del programa društvene petletke in čestitamo tako absolventom, kakor tudi društvu na tem uspehu.

I Mestna godba je imela v soboto 24. t. m. zvečer svoj redni občni zbor v gostilni Igričnik. Občnemu zboru ki je bil prav dobro obiskan, je predsedoval g. dr. Roš, ki je ugotovil, da je društvo tudi v preteklem letu vsestransko napredovalo in da je zlasti poravnalo svoje obveznosti, grajal pa je, da vlada med občinstvom vse premoalo zanimanja za našo godbo. Po poročilih funkcionarjev je bilo sklenjeno, da bo godba priredila dne 15. avgusta, kakor lani, svoj javni nastop združen z veselico in po možnosti s tomboło. Društvo potrebuje sredstev za nabavo novih instrumentov, not in drugega inventarja. Pri volitvah je bil za predsednika soglasno izvoljen zopet g. dr. Roš, za podpredsednika g. Teršek, za tajnika g. Jenko, za blagajnika g. Miško Knez, za odbornike gg. Dušan Horjak, Ojsteršek, Drnovšek in Sirk, za pregledovalca računov pa gg. Medvešek in Korošec. Naj bi naše občinstvo v bodočem letu v večji meri podpiralo Mestno godbo, ki jo pozna sedaj navadno le, kadar jo potrebuje.

I Koncert Rudarske godbe iz Hrastnika. Dne 18. aprila je Rudarska godba iz Hrastnika priredila v dvo-

mogel zbrati potreben znesek za zidavo Sokolskega doma, se v ta namen obračamo na vso celjsko nacionalno javnost, da podpre naše nesebično stremljenje. Obenem se bratsko zahvaljujemo naslednjim plemenitim darovalcem iz Celja, ki so darovali sledeče zneske: narodni poslanec br. Ivan Prekoršek 1000 Din, Celjska posojilnica v Celju 200 Din, br. Jože Smertnik 150 Din, br. dr. Jakob Rebernik 130 Din; po 100 Din tvrdki R. Stermecki in Miloš Pšeničnik; tvrdka G. Stiger 80 Din, br. dr. Krautberger 70 Din, br. dr. I. Raišp 60 Din; po 50 Din: br. dr. Milko Hrašovec, br. dr. Rihard Pintar, br. mag. Andro Posavec, tvrdka Kramar & Mislej, Celjska milarna, Sladkor »Union«; po 30 Din: br. Maks Zabukošek, drogerija »Central« (Vrtovec), br. Majdič in g. dr. Josip Čerin; po 25 Din: br. dr. Juro Hrašovec in br. R. Grobelnik; po 20 Din: br. Ivan Erhartič, br. dr. Franc Steinfelser, br. Drago Kralj, g. Franjo Strupi, g. Josip Jagodič in g. Ignac Grilec; g. dr. Solak 15 Din; po 10 Din: tvrdke Lukas, K. Goričar vdova, Bata, Franjo Nerad in drogerija »Sanitas« (Kramar). Ker naše nabiralne akcije še nismo zaključili, prosimo vse, ki jih bodo naši nabiralci obiskali, blagohotne naklonjenosti.

rani Sokolskega doma v Laškem koncert na pihala. Bil je to prvi koncert te vrste in te godbe v Laškem ter je bilo že zaradi tega pričakovati vsaj delnega zanimanja, če že ne pri meščanih, pa vsaj iz vrst tovarišev rudarjev iz Hude jame, ki so bili na to še posebej opozorjeni. Tudi v Laškem je mnogo rudarskih družin in nameščencev, ki bi iz kolegialnosti lahko posetili ta izredni koncert, pa se vendar ni pokazalo nobeno zanimanje in bi bilo prav, če bi navedli vse posetnike po imenu; pa ne gre za to, saj si je prireditelj dobro zapomnil sliko prazne dvorane in vseh devetintrideset posetnikov... Toda bili smo presenečeni. Vzoren nastop in ko so zazveneli prvi, krepki in mogočni akordi Sousove koračnice, smo si takoj osvojili odlično oceno teh mladih in rutiniranih godbenikov. Pod mirno, toda energično taktirko g. Komljanca smo slišali dokaj težke glasbene komade, ki so bili vsi brezhibno podani in med katerimi je najbolj ugajala Eilenbergova idila »Mlin v Črnem lesu«. Rudniška godba v Hrastniku je na višku in bilo bi le želeli, da bi prebivalstvo posečalo njene koncertne prireditve v večjem številu, ker le na ta način bo dobil rudar-godbenik več veselja. Vzrok pičlemu obisku je iskati tudi v tem, da naše malo mesto ne prenese naenkrat treh sličnih prireditev. Poleg koncerta v Sokolskem domu je bil koncert hrastniške godbe na lok v hotelu Henke, ki je bil zelo dobro obiskan, ker je bil združen s plesno prireditvijo. Veliko plesalcev se je zbralo v kopališki dvorani k vsakoneedeljski plesni prireditvi. Zlasti prihaja na te plesne mnogo Celjanov, ki se vračajo z večernim vlakom. Posebno veliko privlačnost kažejo nedeljski popoldanski koncerti pri Henkeju. Ugodna lega hotela, prijazna dvorana z vhodom neposredno s senčnega vrta, vse to so privlačnosti, ki bodo vzdržale tudi preko poletnih mesecev.

I Občina Laško ima veliko dela s popravki in je res dobro, da ima gospod, ki te popravke sestavlja, toliko časa, da nikjer nič ne zamudi. Kako se je ocenjeval socialni položaj posameznikov pri odmeri vodarine, vedo Laščani prav dobro, ker poznajo posamezne primere. Treba bo nekoč dobre metle, ki bo to oceno zopet uredila. Pri prejšnjih revizijah občinskega vodovoda je vedno sodeloval eden izmed glavnih današnjih akterjev, ki bo lahko pojasnil, zakaj ni bilo 181 oseb in 8% vodovodnih naprav v evidenci. Taka namigavanja z uradne strani so zelo neumestna, če se ne pove, kje so našli nove vodovodne naprave in zakaj je priraslo 181 oseb led obvezance. Ravno

tako je neokusno trditi, da je sedanji občinski odbor znižal doklade za 30%, ko je vendar vsakemu otroku znano, da so za približno toliko narasle banovinske doklade, ker je banovina prevzela šolstvo. Da, da, težko je izpolnjevati vse one obljube, ki so se tako radodarno delile, kadar prihajajo volilci izpraševati glede izpolnitve obljub. Dosti razočaranj je že, pa še več jih bo prišlo.

Gasilski alarm nas je pretekli petek vznemiril, da je vse hitelo na ulico. Izkazalo pa se je, da se je vnela v neki tukajšnji tovarni pri stroju os, kar je dalo sicer dosti dima, toda premalo ognja za gašenje.

Nova občinska hiša za urade v Laškem. K notici iz Laškega, ki smo jo objavili pod gornjim naslovom 16. aprila, smo prejeli pojasnilo, da šolski upravitelj g. Juro Kislinger (na katerega se nanaša v omenjeni notici stavek: »V to svrhu se je osnoval že nekak pripravljalni odbor, v katerem je g. upravitelj Kislinger razvil velikopotezne načrte«) ni bil in ni z akcijo za gradnjo nove hiše za laške urade v nikaki zvezi. Po njegovih lastnih izjavi ne pripada g. upravitelj Kislinger niti kakri krajevni politični skupini niti občinskemu odboru ali kakemu odseku in potemtakem tudi ne kakemu gradbenemu pripravljalnemu odboru v omenjeno svrhu. Zadevnih načrtov sploh ni videl. Konec dopisnice prosi, da bi se njegovega imena v bodoče ne posluževali, ker se spričo svoje delikatne in kočljive službene funkcije sploh ne ukvarja s krajevno politiko.

Kino Laško. 1. maja ob 20.30 in 2. maja ob 16.30 in 20.30 krasna opereta »Zvečer jaz in Ti«. Prijeten in fin komad za smeh in zabavo. Igralci: Jenny Jugo, Paul Hörbiger, Theo Lingens, Tednik. — Rečica, Huda jama zakaj nas ne posečate?

Hrastnik

Rudarsko delavstvo v revirjih Trboveljske premogokopne družbe je svoj čas prav slovesno praznovalo prvi maj. Danes pa vlada po revirjih tihota in potrlost. Zlasti v dobi zadnjih šestih let, ko se je odjem premoga skrčil, preživlja to delavstvo težke dni. Redukcije, omejitve delovnih dni, znižanje plač in končno podražitev življenjskih potrebščin zelo težko obremenjujejo to panogo delavstva. Rudar, delavoljen se z veseljem poda v rov na delo, pa čeprav v smrtno nevarnost, samo da ima priliko zaslužiti, da preživi sebe in svojo družino. S korajžo koplje črni diamant in četudi utrujen, se vendar zadovoljen vrne k svojim. In kako prijetno je v dnevi, ko se čuje ropotanje rudniških kstrojov, kar znači, da se normalno obratuje. Potro in žalostno pa postane ob praznovanih dnevi. Pa kako tudi ne? Saj čim več šihov napravi trpin rudar, tem lažje preživlja sebe in svoje. Če šihov ni, pa tudi zaslužka ni in v številnejših družinah nastopa stiska, pomanjkanje in končno glad. Kakor visok je zaslužek, za toliko vsoto nudi blaga konzum ali trgovec z živili. S to količino pa gospodarji, če zadostuje Tvoji potrebi ali pa ne! Opažati je, da mladina številnejših rudarskih družin, kjer se občuti pomanjkanje, telesno zaostaja in da je podvržena raznim boleznim. To je posledica slabe prehrane. Človek s strahom vprašuje, kaj bo z rudarskim naraščanjem. Odrasli rudarski sinovi, v najlepših letih, zdravi in čvrsti, sposobni za delo bolj kot njih očetje — izmozgani rudarji, so nezaposleni. Najlepša doba let bo ostala neproduktivna. Tu nastaja problem, ki se bo moral rešiti kakorkoli, ker bo v korist občini, banovini in državi. Vsled krize v revirih črnega diamanta ni prizadet samo rudar, temveč tudi obrtnik in trgovec, ker oba živita od rudarjevega zaslužka. Saj rudar ne obdrži zaslužka za se, marveč ga, odda naprej za nabavo svojih potrebščin.

Stavbno gibanje. Občina Hrastnik-Dol je začela poleg stanovanjske hiše Doma rudniških upokojencev graditi novo delavsko stanovanjsko hišo. V to svrhu je najela pri Javni borzi dela v Ljubljani posojilo v znesku 260.000 Din. Posojilo je brez-

obrestno in se mora odplačati v 25 letih v polletnih obrokih po 5.200 Din. V hiši bo 15 stanovanj. Zamišljeno je, naj bi stanarina služila za odplačilo posojila, da bi ne bili davkoplačevalci prizadeti. Rudnik gradi novo, 446 m dolgo štirikotno zaviralnico za prevažanje zasipa. Temeljna dela je lani izvršilo podjetje Ročak iz Trbovelj z domačimi brezposelnimi, 25 po številu.

Pri rudniku je za mesec maj naknadno javljen še en delovni dan, tako da se bo normalno delalo 15 dni.

Žalec

Prvo gostovanje lutkovnega gledališča celjskega Sokola v Žalcu. Sokolsko društvo v Žalcu je priredilo v nedeljo 25. aprila popoldne v Roblekovi dvorani za svojo deco čajanko in je v ta namen povabilo tudi celjske lutkarje na gostovanje. Najprej se je pojavil na lutkovnem odru gašperček (br. Rado Jenko) s prikupno in zgovorno reklamo ter napovedal zbranemu občinstvu spored prireditve. Pod vodstvom br. Mirka Goriška je moška deca predvajala tekmo z žogo, kakor tudi tekmo v hitrem risanju. Obe točki bi spadali na spored ljudske veselice na prostem, kjer bi se tak nastop bolje uveljavil. Zelo posrečena so bila izvajanja ženske dece, ki jih je sestavila in vadila s. Eliška Petričkova. Ljubke so bile proste vaje »Veseli majnik«, prav prirske so bile šivilje, ki jih je zabavala z dovršenim samospevom Nanica Šušteričeva ob točni klavirski spremljavi Tanje Pivčeve. Pri rajalnih vajah »Veseli hribček« je oskrbela sigurno spremljavo na harmoniki Pavlica Lorberjeva. Seveda je bil za ta nastop gašperček zelo hvaleen ter delil na odprtem odru nekaterim sodelujočim »prekrasne šopke duhtečega cvetja«. Po žalskem sporedu so se pojavili celjski gostje z igro »Gašperček v peklu« na svojem lutkovnem odru, ki pa je premajhen za veliko dvorano, kjer ni mogoče vsem slediti prizorom vidnih lutkarjev in nevidnih igralcev tudi ob najboljši akustiki in disciplini. Igra se je izvajala v odlični režiji Slavka Koncilije, ki je predvajal tudi peklenškega kneza. Nastopili pa so v našo zadovoljnost še Jože Sparhakel v vlogi smrti, Stojan Cergol v vlogi čarovnika, Rado Cergol kot princesa, Maks Nikler kot peklenški vratar, Miha Štok kot Jurček, Drago Cvahte in Ivan Kartič kot kmeta in Janko Božič kot zmaj. Prizore so povzdignili razni odrski lučni efekti. Zlasti deca je bila vzneta nad izvedbo privlačne pravljicne igre. Dvorana je bila nabito polna. Dobra reklama je privabila v Žalec tudi mnogo okoličanov. Po skoraj dve uri trajajočem sporedu je bila deca pogoščena s čajem in slaščicami, ki so jih pripravile in podarile domačemu Sokolu naklonjene gospe in gospodične. — K.

Sport

Medmestna tekma Celje-Trbovlje. V nedeljo 2. maja ob 16.30 se bo pričela na Glaziji zanimiva medmestna tekma med reprezentancama Celja in Trbovelj. Sodil bo g. Hobacher. Ob 15. se bo pričela predtekma med mladino SK Celja in kombiniranimi mladinci Atletikov, Jugoslavije in Olimpa. Predtekmo bo sodil g. Reinprecht.

Nogometni brzoturnir v okviru protituberkuloznega tedna bo na praznik v četrtek 6. maja ob 16. na Glaziji med SK Celjem, SK Atletiko in SK Jugoslavijo.

Službeno iz OOLNP v Celju. Za nedeljsko medmestno tekmo odredimo naslednje igrače: Macuha, Končana, Zorka, Volkarja, Slamiča, Wohlgemuta, Schuha I. Zupanca, Pretnerja, Gobca I., Hönigmanna; rezerve: Orla, Tkaličiča III., Goriška, Ahtika, Schuha II. Mladinski team: Planinšek, Goršek, Antolič, Kramer, Koželj, Kitak, Petelinek, Trnovšek, Steblovnik, Hojnik, Muhovec; rezerve: Agreš, Jan, Butinar. Drese za reprezentanco dostavi SK Celje, za mladinski team SK Atletik. Blagajna: blagajnika Okrožnega odbora in

SK Celja. Službujoči odbornik Mahkovec Josip. Reditelje določi vsak klub in sicer po 3 starejše, inteligentne. Glavna tekma se bo pričela ob 16. predtekma ob 14.45 na Glaziji. Zgoraj imenovani igrači morajo biti pol ure pred tekmo na igrišču. Vsak igralec prinese črne hlačke in čevlje. Igrači, ki bi neopravičeno izostali, bodo brezpogojno suspendirani.

Zmagi SK Celja in SK Železničarja. Preteklo nedeljo je moštvo SK Celja na Glaziji v finalni tekmi zaslužno premagalo enajstoročnik SK Olimpa z 2:1 (1:0), v Trbovljah pa je SK Železničar iz Maribora premagal enajstoročnik SK Materija s 5:3 (2:3). Amater in njegova publika sta se tudi v nedeljo vedla zelo surovo in nesportno. V Celju je mladina SK Celja v prvenstveni tekmi premagala mladino Atletikov z 2:0 (2:0).

Pomladanski turnir smučki tečaj na Korošici bo priredila Savinjska podružnica SPD Celje v času od 2. do 9. maja. Tečaj je namenjen izurjenim smučarjem, pa tudi začetnikom. Udeležba v tečaju je brezplačna. Vodstvo tečaja je poverjeno izkušenemu saveznemu smučkemu učitelju g. Ivanu Hilingingerju. Udeleženci tečaja dobijo v Kocbekovem domu prijetno zavetje in dobro oskrbo po nizki ceni. Na Korošici je nad 4 m snega. Sneg je srenjast, za smuko odličen. Iz Luč do Kocbekovega doma vodi zimska maršacija. Svet v območju Korošice je pred snežnimi plazovi popolnoma varen. Skupen odhod iz Celja na Korošico v soboto 1. maja ob 16. z mestnim avtobusom. Prijave sprejema Savinjska podružnica SPD v Celju, Kralja Petra cesta 9, I.

Vremensko poročilo SPD z dne 30. aprila: Kocbekov dom na Korošici: — 6 C, 400 cm snega, srenj in pršič, smuka odlična. Mozirska koča: — 4 C, na 100 cm podlagi 20 cm suhega snega, smuka izvrstna.

Sokolstvo

Načelnštvo Sokolskega društva v Celju obvešča vse telovadeče članstvo, naraščaj in deco, ki neredno poseča telovadbo iz kateregakoli vzroka, da se do 5. maja zopet povrne v telovadnice zaradi bližnjega nastopa v izogib črtanju ali odklonitvi. Prosimo starše mladine, da do tega roka zanesljivo pošljejo mladino k telovadbi. Posebni opomini se ne bodo pošiljali.

Seja vaditeljskega zbora bo v sredo 5. maja ob 20. v društveni telovadnici. — Načelnik.

Gospodarstvo

I. V.:

Zatiranje rastlinskih škodljivcev nekdanj danes

(Konec)

Uvodoma smo rekli, da skuša biološko pokončevanje vpreči v svojo službo naravne sovražnike škodljivcev, vendar poskusi niso uspeli v taki meri, kakor se je pričakovalo. Omeniti bi bilo tukaj skoraj edini pozitivni način biološkega boja, to je cepljenje miši in podgan z bacili tifusa. Cepljene živali se izpuste in okužijo cele zarode živali iste vrste, tako da v velikih masah poginjajo. Povsod, kjer so se poleg cepljenja nastavljalše okužene in zastrupljene vabe, se je dosegel skoraj popoln, torej 100% uspeh. Biološko zatiranje škodljivcev prav za prav ne spada k higieni, ker ima higiena sama po sebi samo namen, škodljivcem onemogočiti naselitev ter razmnoževanje. Ta namen, ki je profylaktičen, je torej višji kakor celotne druge tehnike uničevanja škodljivcev na kulturnih rastlinah. Brezdvomno drži načelo: »Zdraviti je težje kakor bolezen preprečiti«.

Seveda moramo začeti s higieno že ob pripravljanju zemlje za nasade. Pod rastlinsko higieno razumemo čiščenje in pravilno gnojenje, izbiro primernih rastlin in semen, menjava njih nasadov ter določitev odpornejših vrst kulture.

Jasno je, da bi bili uspehi higiene,

kakor terapije (zdravljenja) lahko veliko bolj zadovoljni, če bi bilo mogoče pojave bolezni in škodljivcev prognozično, t. j. v naprej napovedati. Dela se tjer na tem, toda škodljivci ali bolezni za delj časa naprej javiti, se posreči samo redko kdaj: Edino za nastope glivičnih bolezni imamo prognozo vremena, ki nam omogoča približno ocenitev. Če nam namreč meteorologi obetajo za čas najbujnejše vegetacije »doževno in toplo« vreme, je sigurno, da se bo pojavila peronospora na trsju in hmelju ter fusikladij na sadnem drevju v hujši meri, nego ob napovedanem suhem vremenu. Glede živalskih škodljivcev pa ne moremo staviti prognoz, ker igra pri teh poleg klimatičnih in vremenskih razmer veliko vlogo vprašanje prehrane in sožitja ostalih živalic in rastlinic.

Ker je škoda, ki nam jo povzročajo razne rastlinske bolezni in škodljivci, velikanska in gre v stotine milijonov letno, hočemo končno omeniti še nekatere preparate in pojasniti, čemu služijo.

Bakreno apno sfinks je zmes bakrenega oksiklorita in apnenega karbonata, v prašku zelenkaste barve in se uporablja kot sigurno učinkujoče sredstvo proti peronospori na hmelju in vinski trti ter fusikladiju na sadnem drevju.

Polybarit je preparat (žvepleni barij) v prašku, ima vse dobre lastnosti pravilno pripravljene žvepleno apnene brozge, vendar je sigurnejši in enostavnejši v uporabi. 1% na brozga tega preparata je izborno sredstvo proti fusikladiju, gnilobi in luknjičavosti sadnega drevja in sadu ter kdravosti vinske trte in breskve. Nadalje uničuje sigurno razne pršice, med njimi rdečega pajka na hmelju in kumarah, a kot 3% na raztopina uničuje prezimujočo zalego ter jajčeca raznih živalskih škodljivcev na sadnem drevju.

Sulikol je koloidalno, čisto žveplo in ga uporabljamo proti oidiju na trsju in raznim plesnim na drugih rastlinah. Je v vodi lahko topljivo ter se lahko kombinira z drugimi sredstvi, vsled česar nam prihrani dvakratno obravnavanje rastlin. Uporabljamo ga v raztopinah od 0.1 do 0.3%.

Arsokol, koloidalni, svinčeno-arzenov preparat uporabljamo proti vsem škodljivcem, ki žro listje ali nežne dele rastlin. Tudi arsol se lahko pomeša z drugimi škropili, je tekočina in se uporablja 0.1 do 0.25%.

Agrión je prašek, izdelan iz rotonona, rastline, ki raste v tropičnih krajih in kot kožni, torej kontaktni strup uničuje bolhača, stenice in druge slične škodljivce.

Drepin, čisti kalcijev arzeniat je slično kakor arsol proti škodljivcem, katerim služijo za hrano listje in nežni deli rastlin, vendar ga je uporabljati kot prašilo.

Ortostan: preparat izdelan iz živega srebra, je priznat kot prvovrstno lužilo za semena žitaric, posebno pšenice, ki jo obvaruje smetljivosti.

Gornje preparate dobimo povsod, strokovne nasvete pa daje kmetovalcem brezplačno glavna zaloga in zastopstvo za dravsko banovino: Kemičnih zavodov d. d., Novi Bochumin, Češkoslovaška ter domače tovarne Zorka d. d., Subotica, Ivan Virant, Žalec.

Zdrava in snažna vinska posoda — temelj dobrega kletarstva

Prvo načelo umnega kletarstva je snaga, snaga in še enkrat snaga. Brez snage ni moči pridelati dobrega, čistega in stanovitnega vina brez napak in tujega okusa.

Mnogo se pri nas vina pokvari vsled slabe posode. Mnogo vina, osobito po deželi, dobi duh po zatohtem ali plesnivem sodu. Hujše so pa še bolezni vina, ki nastanejo vsled tega, ker je vino ležalo v posodi, okuženi po škodljivih mikroorganizmih. In tako se rado zgodi, da se vino v posodi skali, scika ali zavre. Močno vino v vročem poletju, zlasti če sodov vedno ne zapolnjujemo, rado scika. Šibko vino, če ga pravčasno ali sploh ne pretočimo, pa rado zavre.

V posodo, v kateri je bilo prej skvarjeno vino, se ne sme nikdar drugega vina poprejši apolniti, dokler se ta

temeljito ne osnaži in ne razkuži, sicer je skoraj gotovo, da se bo v njej tudi naslednje vino pokvarilo.

Zato priporočamo zlasti našim gostilničarjem, da svojo posodo držijo v redu, da jo dobro negujejo. Le tako se bomo povzpeli na višjo stopnjo v kletarstvu. Zares škoda je vsakega vina ali mošta, ki se spravi v slabo posodo.

Kanaste (bersnate), cikaste sode ali sode od zavrelke najpoprej znotraj dobro postrgajmo, potem temeljito izdrgnimo s krtačo in z vodo. Vodi, s katero sod pomivamo, dodamo nekaj žveplenokislega apna. Nato sod zakuhamo z vrelo vodo, ki ji pridenemo 2-5% sode. Zakuho moramo pa še toplo izliti iz sode, drugače ne koristi nič. Bolj ko je sod po slabih mikroorganizmih okužen, večkrat ga je treba zakuhati tako, da se doge in dno pregrejejo in mikroorganizmi v luknjicah lesa, iz katerega je sod izdelan, zamori. Nazadnje izperemo sod še s čisto vročo in nato z mrzlo vodo in ga pustimo posušiti. Če ga v kratkem ne rabimo, ga moramo potem, ko je suh, zažveplati, zabiti in spraviti v shrambi ali kleti, ki ni prevlažna. Tudi zunaj kaže sode z isto tekočino, to je z vročim sodovim lugom, in nato z raztopino žveplenokislega apna pomiti. Sod se tako ne le bolje ohrani od gnilobe, temveč je tudi za hranjenje vina bolj pripraven, nego zunaj umazan ali plesniv sod.

Če imajo sodi slab duh, jih moramo ravno tako dobro zakuhati. Ako so pa sodi znotraj plesnivi, jih je treba najprej suho postrgati, da pride vsa plesniva plast do zdravega lesa ven iz sode. Plesnoba se najbolj drži v razpokah, špranjah ali za odpokano skorjo vinskega kamna; zato moramo to vse pred zakuhavanjem jako skrbno in temeljito iz sode postrgati. Potem smemo šele sod zakuhati, nikdar pa ne poprej. Nazadnje še izplahnemo sod s čisto vrelo in potem še s čisto hladno vodo.

Da se prazen sod ne pokvari — ne plesni — ga je vselej takoj po izpraznjenju dobro pomiti, povezniti, da se osuši in nato zažveplati in zabiti. Pred uporabo se sod dobro zopet pomije. Le tako se ohrani posoda zdrava in le tako je mogoče ohraniti vino zdravo in brez slabega okusa.

Da ponavljamo: Prvo načelo umnega kletarstva je snaga. Brez snage ni moči pridelati dobrega, čistega in stanovitnega vina brez napak in tujega okusa.

Vzrok trajne kalnosti vina — odpraviti

Večkrat je vino trajno motno ali postane motno in se noče čistiti. Vzroki te motnosti so lahko zelo različni.

Največkrat postane vino motno vsled delovanja kipelnih glivic — kvasnic, ki v mladem, nezadostno pokipelem vinu se ob toplem vremenu pričnejo razvijati. Vino se skali in začne šumeti. To je naraven pojav, ki se ga ni treba ustrašiti, kajti ko kvasnice porabijo v glavnem kipenju zaostali sladkor, se zopet usedejo na dno in vino se sčisti. Da pa se vse to čimprej zgodi, pretočimo vino, ki vsebuje še večjo množino sladkorja in ga dobro prezračimo; žveplati ga pa ne smemo. Po končanem kipenju, ko se je vino sčistilo, ga zopet pretočimo in pri tem nekoliko zažveplamo (na hektolitru eno azbestno žvepleno trščico).

Hujša je motnost, povzročena po škodljivih mikroorganizmih kana, sika, zavrelke itd. Tukaj je predvsem skrbeti za to, da se nadaljnje delovanje teh mikroorganizmov prepreči. V tem slučaju vino pretočimo in močno zažveplamo (na 1 hl eno azbestno žvepleno trščico). Ko smo ustanovili razvoj teh škodljivih mikroorganizmov, jih skušamo spraviti iz vina in sicer s čiščenjem ali še bolje s filtriranjem. Od mikroorganizmov očiščeno vino po možnosti zrežemo z boljšim zdravim vinom in ga čimprej porabimo.

Daljni vzrok, da se vino zmoti, so lahko snovi, ki so v vinu raztopljene in se iz njega izločujejo. Poleg vinskega kamna so to prav posebno beljakovine, ki postanejo v mladih vinih pod vplivom zraka, toplote, črelovine itd. neraztopljene in se iz vina izločujejo. Če se izločijo v zelo drobnih kosmuljicah, ki so prelahke, da bi se pogle, se vino noče učistiti. Tu je treba, da čiščenje umetno pospešimo bodisi s filtriranjem ali s čiščenjem. Tudi lahko tako vino na novo prevremo, ker se fini delci, ki vino kajijo oprimejo sluznate kožice kvasnice, ki po vrenju popadajo na dno.

Nadaljni vzroki motnosti so še lahko počrnenje vina ali mlečnobelkasto vino ali motnost, ki nastane vsled delovanja bakterij, ki se redijo na odmrlih drožeh ali pa vsled lastnega razkrajanja drož.

Vzroki so lahko tedaj najrazličnejši. Najprej treba dognati vzrok motnosti in šele po tej ugotovitvi se more ukreniti vse nadaljnje za čiščenje vina.

Ali ste že poravnali naročnino ?

LISTNICA UREDNIŠTVA

V upravi »Nove Dobe« naj se dvignejo pisma pod sledečimi šiframi: »Valjni mlin«, »Vajenec 666« in »Tako«.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU - Strossmayerjeva 1

Najstarejše narodno podjetje te stroke v Celju priporoča občinam, uradom, pridobitnim krogom, sokolskim, gasilskim in drugim društvom ter narodnemu občinstvu tiskovine vseh vrst in solidno vezavo knjig po zmernih cenah

Novo opremljena z modernim črkovnim materialom - - - Moderniziran strojni obrat

Po svetu

s **Rekord nepretrganega spanja** nosi Italijanka Betina Pleri, ki je zaspala že leta 1864., ko ji je bilo komaj 15 let. Sedaj je stara 88 let. V vsej tej dolgi dobi se je zbudila samo nekajkrat in še to le za nekaj ur.

s **Dunajske uslužbenke.** Na Dunaju pride na 42.525 uslužbenecv 27.909 uslužbenk. Izmed 500 žen jih samo 84 z zaslužkom vzdržuje sebe, 116 jih vzdržuje vso rodbino in moža, 130 je vdov z otroki, 130 pa jih vzdržuje brate, sestre in starše.

s **Konzum mesa v Evropi** je po statističnih podatkih dunajskega biokemičnega instituta padel po vojni za 20 odstotkov.

Prazno ali meblovano sobo

s posebnim vhomom, primerno za pisarno ali portalni lokal, samo v centru mesta, iščem. Ponudbe na upravo lista pod »Zelo nujno«.

Krožek nameščencev

državnih in zasebnih snuje po zadržanih načelih **menzo**, ki bi jim dajala dobro hrano prav po ceni. Imeli bi lastno upravo in obračun v lastno korist. Interesenti naj brez obveze založijo naslov pod »Menza« pri upravi lista.

Nov enovprežni voz

se poceni proda. Gostilna Svetel, Gaberje.

Deklico

za urejevanje arhiva v popoldanskih urah iščem. Naslov v upravi lista.

Dekle za vse

z dobrimi izpričevali, zmožno nemščine, sprejme mala, odlična rodbina s 1. majem. Pranje perila zaželeno. Turič, Karlovac, Šrepelova ul. 9/I.

Stanovanjska hiša

se odda v najem. Vprašati v občinski pisarni na Teharju.

Priporoča se vinotoč pod vejo

pri Močniku (po domače Pečjaku) Pristava. Toči se izborna kapljica.

Lepa meblovana soba

s posebnim vhomom se odda v sredni mesta. Naslov v upravi lista.

Franjo Dolžan - Celje Za kresijo 4

kleparstvo, vodovodne instalacije, strelododne naprave

Kupim večje množine nemških **ANTIKVARIČNIH KNJIG** predvsem romane Courts-Mahlerjeve, Lehneja, Heinburga, Eschstruthove, Wernerja, Ganghoferja, Sudermanna itd., poleg tega tudi slovarje v vseh jezikih. Točne ponudbe s številom knjig pod »Št. 697« na upr. lista.

Lepa, velika prazna **soba**

s posebnim vhomom se odda mirnemu gospodu ali gospe z lastnim pohištvom. Vprašati: Celje, Krekova cesta 19.

Kupim lepo vilo

z vrtom v Celju. Ponudbe takoj pod »Gotovina« upravi.

Hranilna knjižica

Din 16.000 Kmetijske posojilnice v Celju ugodno naprodaj. Ponudbe: Urbanc, Maribor, Kralja Petra trg, hranilnica.

Pentlje z modernim tiskom lepljenim ali napisom.

BARVE FIRNEŽ LAKE ČOPIČE

kupite zelo ugodno pri tvrdki **S. HOLOBAR - CELJE** v bližini kolodvora - Telefon 137

Trgovske knjige

odjemalne knjižice, predmete za veselice, lampijone, konfeti, serpentine, tombolske karte priporoča:

knjižarna in trgovina s papirjem

Franc Leskovšek
Celje, Glavni trg 16

Prav dobro in aromatično

praženo kavo

dobite v specerijski trgovini

Karl Loibner Telefon 120
Kralja Petra c. 17 - pri 'Zvoncu'

Prezema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna

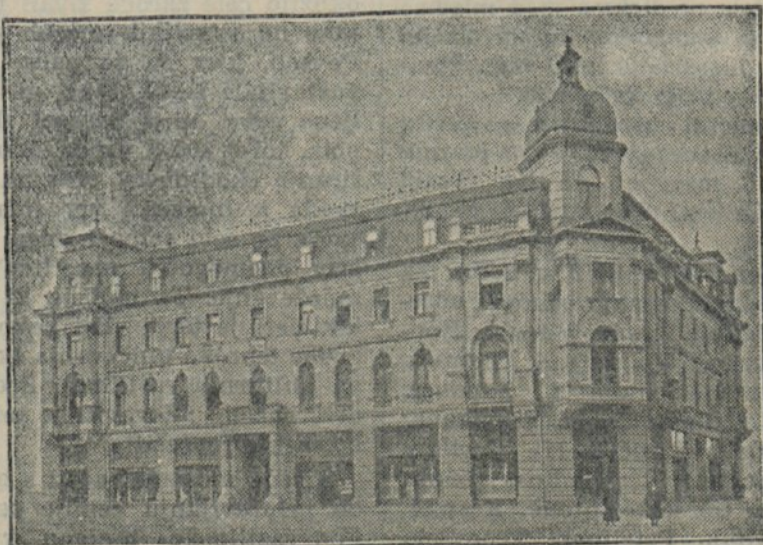
Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad Din 16.500.000—

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverenje za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici: Maribor, Šoštanj